

1 HISTORIE OBLASTI V SOUVISLOSTECH

🔍 Dopln.

Z doby vlády krále **Přemysla Otakara I.**, který získal dědičný královský titul, pochází první písemná zmínka o Přešticích, a to z roku **1226** (MCCXXVI). Během vlády jeho následníka **Václava I.** koupil v roce **1239** (MCCXXXIX) Přeštica kladrubský klášter. Když v Čechách panoval **Ludvík Jagellonský**, který zemřel v bitvě u Moháče roku **1526**, byla Přešticím udělena první městská práva. Stalo se tak konkrétně v letech **1519** (MDXIX) a **1524** (MDXXIV). Po smrti tohoto panovníka usedl na trůn **Ferdinand I.** z rodu **Habsburků**. V době jeho vlády, v roce **1548** (MDXLVIII), prodali Švihovští z Rýzmburka kvůli velkému zadlužení Švihov i s Přešticemi. Poté docházelo k častému střídání zástavních majitelů města. V letech **1705** (MDCCV) až **1785** (MDCCLXXXV) vlastnil Přeštica opět kladrubský klášter. Po mnichovských událostech v roce **1938** se z Přeštic stalo pohraniční město.

🔍 Vyjmenuj chronologicky všechny panovnické rody, které vládly v Čechách.

Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové

🔍 Vysvětli, co to jsou MĚSTSKÁ PRÁVA, uveď příklady.

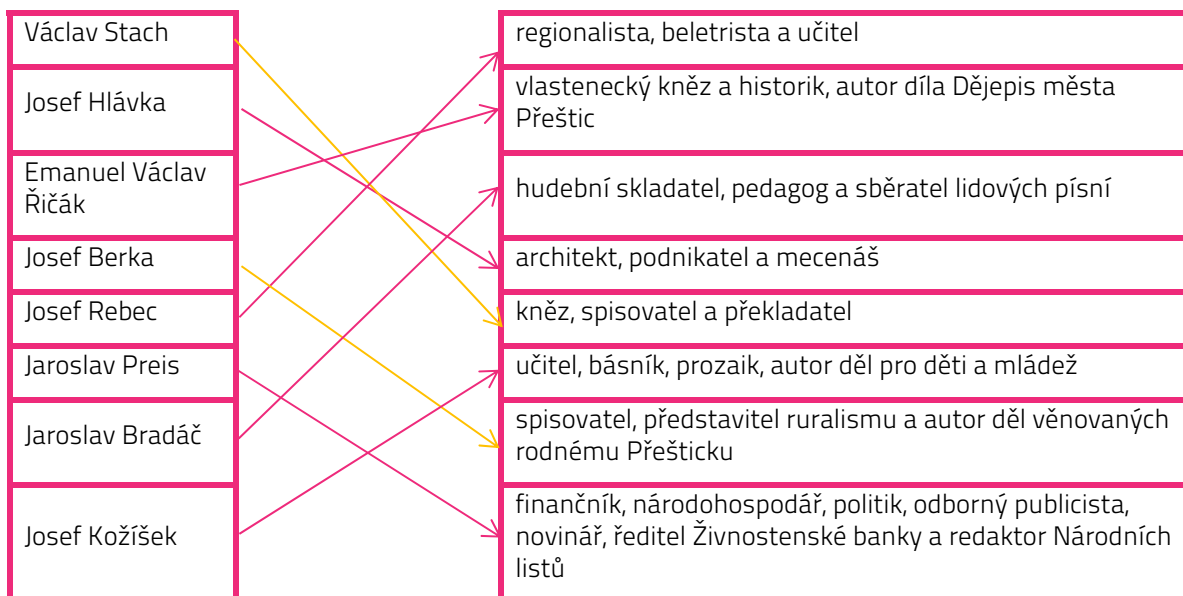
soubor práv, která vymezují vztah středověkého města k panovníkovi, resp. vrchnosti a vzájemné vztahy obyvatel města, příklady: mílové právo, právo trhu, várečné právo

🔍 Co bylo předmětem MNICHOVSKÉ DOHODY a kdo se na ní dohodl?

Předmětem byla dohoda, že Československo musí do 10. října postoupit pohraniční území obývané Němci (Sudety) Německu. Dohoda byla podepsána mezi Nevillem Chamberlainem (Velká Británie), Édouardem Daladierem (Francie), Adolfem Hitlerem (Německo) a Benitem Mussolinim (Itálie).

2 VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI PŘEŠTIC

🔍 Urči, kdo je kdo.

? V Přešticích se nachází několik míst, kde si můžeme některé z významných osobností připomenout. Jakým způsobem? Uveď alespoň dva konkrétní příklady.

pamětními deskami, pomníky, na budově spořitelny č. p. 111 je umístěna pamětní deska Václava Stacha, na místě, kde stával rodný dům Jaroslava Preisse, byla instalována pamětní deska

? Urči, zda jsou tvrzení pravdivá.

Nejnámějším přeštickým rodákem je Jakub Josef Ryba.	ANO	NE
Byl to skladatel a pedagog.	ANO	NE
Více než polovinu svého života žil a pracoval v Rožmitálu pod Třemšínem.	ANO	NE
Za jeho práci mu bylo uděleno čestné právo plzeňského měšťana.	ANO	NE
Jeho nejproslulejším dílem je stále oblíbená Latinská mše vánoční.	ANO	NE

? Nepravdivá tvrzení oprav.

Nejnámějším rodákem je Jakub **Jan** Ryba. Jeho nejproslulejším dílem je stále oblíbená **Česká** mše vánoční.

3

SOUSOŠÍ

? V Přešticích se nachází neobvyklé sousoší, koho/co představuje? Proč se zde nachází?

Sousoší dvou prasat, vzniklo jako vzpomínka na černostrakaté plemeno, které bylo v Přešticích vyšlechtěno v 19. století.

? Vysvětli pojem SOUSOŠÍ.

Několik soch vhodně spojených do jednoho výtvarného celku.

4

POVĚST O SIROTČÍ LOUCE

? Na Sirotčí louce u břehu řeky se prý pánům kdysi nedařilo usušit seno, vždy jim shnilo. Vyprávěj pověst, proč se tak dělo.

Na východním okraji Přeštic stával panský dvůr. Za vodou se na protějším břehu se rozkládaly louky. Kousek louky zde kdysi patřil i chudému uhlíři, jehož skromná chaloupka stála u blízkého lesa. Rodina měla šest malých dětí, takže se otec musel snažit, aby všechny uživil. Jednoho zimního dne se stalo neštěstí, na uhlíře při kácení stromů spadl kmen a zabil jej. Když nastalo jaro, přišel z panského dvora vzkaz, aby se uhlířka s dětmi neopovážila vstoupit na louku, protože po uhlířově smrti už jim nepatří. Nebe se zatáhlo a plakalo se sirotky. Pršelo tak dlouho, dokud pánům všechno seno neshnilo. A tak se dělo i v dalších letech.

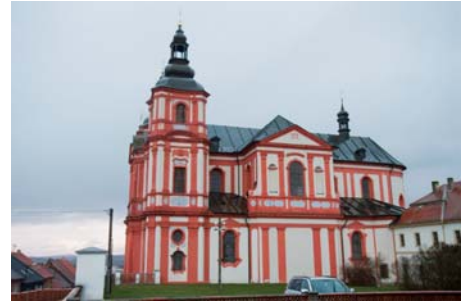
5

DOMINANTA PŘEŠTIC kostel Nanebevzetí Panny Marie

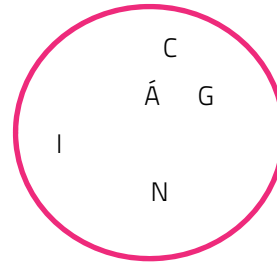
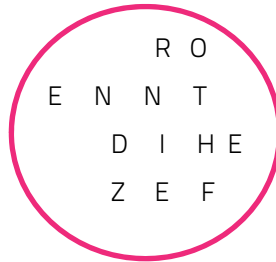
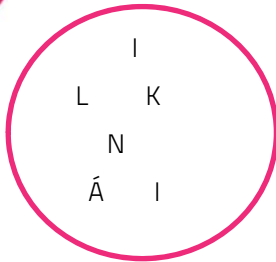
? Doplň do nadpisu, která stavba je dominantou Přeštic.

? Doplň.

Předchůdce této stavby byl poprvé zmiňován roku 1245 (MCCXLV). Byl tedy zřejmě postaven v **gotickém** slohu. Kapacita stavby přestávala v první polovině 18. století dostačovat. Proto se tehdejší vlastníci Přeštic, řád sv. Benedikta z **Kladrub**, jehož mottem je heslo „Ora et labora“ – česky „Modli se a **pracuj**“, rozhodl vystavět novou stavbu v **barokním** slohu. Stavba započala v roce 1750 (MDCCL).

? Vylušti, kdo je autorem návrhu stavby. **Kilián Ignác Dientzenhofer**

? Z uvedených staveb vyber ty, které tento architekt a stavitel stavěl v západních Čechách.

- Kladrubský klášter Invalidovna na Karlíně kostel Narození Panny Marie v Nicově
- kostel sv. Mikuláše na Malé Straně klášter voršilek v Kutné Hoře
- Cisterciácké opatství Nanebevzetí Panny Marie v Plasích Sázavský klášter
- kostel sv. Máří Magdaleny v Karlových Varech kostel sv. Jana Nepomuckého v Nepomuku

6

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

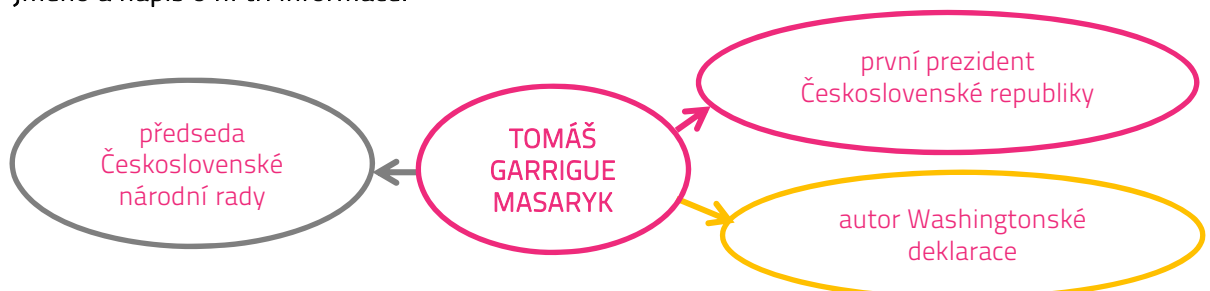
? Na Masarykově náměstí se nachází kašna, na které najdete sochu představující českého knížete, který zemřel v září roku 929 nebo 935. O koho se jedná? **sv. Václav**

? K čemu ve městech ve středověku a novověku kašna sloužila? **Sloužila většinou jako jediný zdroj vody pro obyvatele města.**

? Na náměstí také stojí památka, která je zdobena třemi sochami: Panny Marie, sv. Vojtěcha a sv. Václava. Jak se tato památka nazývá? **morový sloup**

? Proč se tyto sloupy nazývají morové? **jako díkuvzdání a za účelem odvrácení morové epidemie.**

? Na náměstí se nachází socha významné osoby českých dějin. Do myšlenkové mapy doplň její jméno a napiš o ní tři informace.

7

HROBKA A RODNÝ DŮM Josefa Hlávky

Doplň do nadpisu, se kterou významnou osobou jsou tyto památky spojené.

Kde můžeme tyto dvě památky v Přešticích najít?

hrobku u obvodové zdi přeštického hřbitova, rodný dům při Hlávkově ulici směřující z Masarykova náměstí ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie

Hrobka byla vystavěna v roce 1887 (MDCCCLXXXVII). Ve kterém slohu byla postavena? novogotickém

Vyznač na fotografii prvky typické pro tento sloh.

8

KOSTEL SV. AMBROŽE VE VÍCOVĚ

Samota Vícov je místem zaniklé stejnojmenné vesnice. Nachází se zde kostel sv. Ambrože.

K zániku této vsi došlo zřejmě v době třicetileté války. Kdy k tomu tedy mohlo dojít? Vymez.

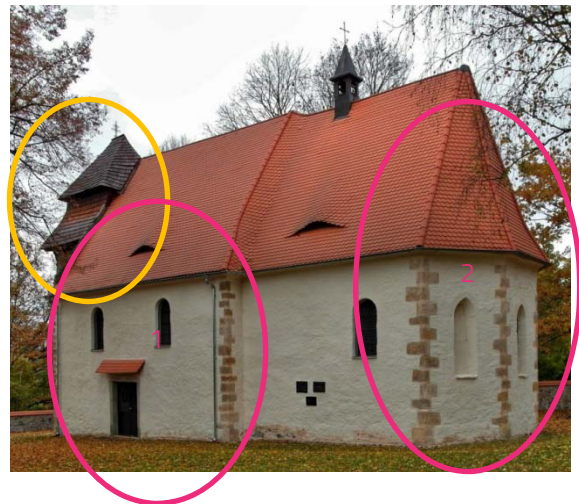
1618–1648

Kostel byl postaven v románském slohu okolo roku 1250 (MCCL). Vyznač na fotografii části kostela, které se z této doby dochovaly.

Kostel byl okolo roku 1300 (MCCC) přestavěn v gotickém slohu. Rozliš od sebe tyto dva slohy. (Uved' tři znaky u každého.)

ROMÁNSKÝ SLOH	GOTICKÝ SLOH
<ul style="list-style-type: none"> mohutné, několik metrů silné kamenné zdi půlkruhový oblouk stěny zdobené nástěnnými malbami 	<ul style="list-style-type: none"> lomený oblouk štíhlé stavby postavené do výšky žebrová klenba, opěrné pilíře

V kostele se nacházejí velmi cenné nástěnné malby neboli fresky z doby po roce 1500 (MD), a to na stěnách lodi (1) a presbytáře (2). Vyznač na fotografii, o které části kostela se jedná.